

1 Innledning: En kommune i omstilling

Lavere økonomisk aktivitet, økt arbeidsledighet og svakere befolkningsvekst preget 2015. Kommunens drift er tilpasset lavere inntekter med en innsparing på kr 210 mill. Omstillinger i driften er i full gang og trappes opp i 2016. Kommunen har prioritert forebygging, tidlig innsats og folkehelse for alle aldersgrupper.

Lavere aktivitet i regionen

Omstillingene i olje- og gassnæringen de to siste årene har gitt ringvirkninger i form av lavere aktivitet og stigende arbeidsledighet i vår region. Ledigheten i Stavanger har økt fra 2,7 % i januar til 4,5 % ved utgangen av desember 2015. Som en følge av dette må også Stavanger kommune tilpasse seg lavere inntekter og stimulere til utvikling og nyskaping i næringslivet.

Befolkningen i Stavanger økte med 542 innbyggere (0,4 %) i 2015. Det er en svakere befolkningsvekst enn tidligere år. Den skyldes først og fremst lavere innvandring.

Forebygging, tidlig innsats og folkehelse for alle aldersgrupper

Tidlig innsats har preget utviklingen av tjenester både innen barnehage, skole, barn og unge og levekår.

I kvalitetsplattformen til Stavangerbarnehagen er tidlig innsats viktig. Skolene har satt i gang ulike tiltak for tidlig innsats og tilpasset opplæring. Blant annet har skolene satset på *Bedre læring* i Stavangerskolen med nettbrett til bruk på ungdomsskoletrinnet for variasjon og bedre tilpasset opplæring. Stavangerskolen har også fått statlige midler til flere lærerårsverk på småskoletrinnet.

Innen levekår har omstillingsprosjektet *Leve HELE LIVET* gått inn i en ny fase. Hverdagsmestring er innført i hjemmebaserte tjenester. Brukere som får hjemmesykepleie kan bli mer selvstendige gjennom opplæring og opptrening, og kan i større grad klare seg i hverdagen.

Flyktnings situasjonen høsten 2015 krevde stor oppmerksomhet og tilrettelegging. Som vertskommune til to statlige akutt mottak og ett desentralisert mottak med til sammen 1 450 plasser tilbød kommunen helsetjenester og planla skoletilbud. Det ble gjort en stor felles innsats av frivillige lag, foreninger og kommunens avdelinger.

Statusrapport for oppfølging av *Strategiplan for folkehelsearbeidet 2013-2029* ble behandlet høsten 2015 og viser at det gjennom ca. 110 store og små tiltak pågår et bredt samarbeid for bedre folkehelse. Arbeidet med tilrettelegging for idrett og fysisk aktivitet og sykkelsatsningen er også viktige bidrag i folkehelsearbeidet.

Ny kommuneplan for perioden fram til 2029 ble vedtatt i 2015. Folkehelse, samarbeid i storbyområdet og en klar byutviklingsstrategi er hovedgrepene i planen.

Mot en klimarobust by

Klima og miljøarbeidet har blitt fulgt opp gjennom ulike prosjekter. Ny strategi for energi- og varmeløsninger er nå en del av kommuneplanen og kan føre til en utvidelse av fjernvarmenettet mellom Jåttåvågen og Stavanger sentrum. Satsingen på sentral energistyring av kommunale bygg viser gode resultater.

Bypakke Nord-Jæren er hovedstrategien for å nå målet om nullvekst i personbiltransport og klimagassutslipp. Den lokale organisasjonen er etablert og innledende arbeid er gjennomført. Stortingsbehandlingen av Bypakke Nord-Jæren er forsinket og forventes behandlet høsten 2016.

Triangulum-prosjektet bidrar til å gjøre Stavanger til europeisk miljøfyrtårn og en «smartere by». Som en del av dette prosjekteres en løsning der avløpsvann blir energi for hele rådhuskvartalet.

Omstilling og nye arbeidsformer

Det har blitt gjennomført tilpasninger til nye budsjetttrammer kombinert med endringer i- og effektivisering av tjenestetilbudet i kommunens virksomheter på alle nivå i løpet av året. En historisk årelang vekst i årsverk ble i fjor redusert med 30 årsverk og et betydelig lavere bruk av vikarbyråer. Dette har man lyktes med gjennom god ledelse, aktiv styring, medvirkning fra ansatte, samarbeid med tillitsvalgte og aktiv støtte og oppfølging fra stabene.

Sykefraværet har steget med 0,5 % poeng og endte på 7,7 %. Tiltak er iverksatt, men det er behov for ytterligere målretting og forsterking av innsatsen, blant annet gjennom oppfølging av ny IA-avtale inngått i 2015.

I 2015 ble digitaliseringsstrategien vedtatt av bystyret. Grep er tatt for å styrke den digitale dialogen med innbyggerne, effektivisere administrative prosesser og bruke teknologi i tjenesteytingen. Flere søknadskjema er digitalisert, pilotprosjekter for digital utsending av brev er gjennomført. Et nytt sakarkivsystem er innført og digitalisering av alle eiendomsarkivene er igangsatt. Nye verktøy innen velferdsteknologi prøves også ut og tas i bruk.

Lavere utgiftsvekst i drift, men fortsatt høyt investeringsnivå

Høyere skatteinntekter og lavere pensjons- og lønnskostnader medvirker i 2015 til et positivt netto driftsresultat på kr 302,5 mill., tilsvarende 3,3 % av samlede driftsinntekter. Regnskapsmessig årsresultat for bykassen ble på kr 149,7 mill.

Virksomhetene har tilpasset seg lavere økonomiske rammer i 2015, og utgiftsveksten er for første gang på flere år lavere enn inntektsveksten. Det ble vedtatt omstillings- og effektiviseringskrav på om lag kr 210 mill. for 2015.

Økonomieresultatet på tjenesteområdene viser samlet at det har vært god økonomistyring med et totalt positivt avvik på kr 5,3 mill. av en budsjetttramme på kr 6 mrd. Det fremkommer likevel avvik i de enkelte tjenesteområdene. Oppvekst og levekår har et merforbruk på kr 34,2 mill. Dette gjelder blant annet økonomisk sosialhjelp, tradisjonelle hjemmehjelpstjenester og barnevern. Bymiljø og utbygging har et mindreforbruk på kr 30,3 mill. Vedlikehold og oppussing av kommunale leiligheter samt administrasjons- og formålsbygg er strammet kraftig inn for å bremse kostnadsutviklingen.

Investeringene utgjorde kr 1,1 mrd. Dette er om lag kr 80 mill. lavere enn budsjettet. Årsaken til dette er endret finansiell framdrift på flere store investeringsprosjekter. Egenfinansieringsgraden ble 45 %. Dette er under kommunens langsiktige målsetning som er 50 %.

Kommunens ordinære lånegjeld er på kr 5,6 mrd. ved utgangen av 2015. I tillegg kommer startlån på kr 1,8 mrd. Gjeldsgrad eksklusiv startlån ble på 61 % i 2015. Gjeldsgraden er dermed like i overkant av kommunens langsiktige mål på 60 %.

De økonomiske resultatene for 2015 viser en handlekraftig kommune i omstilling. I årene framover vil det være behov for å styrke arbeidet med langsiktig og varig omlegging av driften, arbeidsformer og tjenesteleveranser.

Denne årsrapporten er et fellesprodukt med bidrag fra alle tjenesteområder, avdelinger og virksomheter. Rådmannen takker alle for god innsats og et stort engasjement i 2015.

Stavanger 31. mars 2016

Per Kristian Vareide

Rådmann

Kristine C. Hernes

Direktør økonomi